

Ik heb je lief, leef maar!

Preek over Marcus 10: 13 - 27

Paaskerk Baarn, 14 oktober 2012

Ds. C. Kruijswijk Jansen

"Wat moet ik doen om écht te leven?" Het is een vraag die diep zit. Ik denk aan Wim van de Leegte, directeur van VDL in Eindhoven. Daar maken ze autobussen enzo. Hij vertelde dat hij er wakker van lag dat Nedcar in Borne dicht gaat. Zo'n mooie fabriek, en die 1500 werknemers die op straat komen te staan... Hij gaat praten. Het resultaat is dat Nedcar volgend jaar de Mini's van BMW gaat maken en dat de 1500 mensen aan het werk kunnen blijven. Daar word ik warm van.

Ik denk ook aan de jonge Balkenende die na de moord op Pim Fortuyn wat hij noemt 'z'n verantwoordelijkheid neemt' en het land gaat leiden door die chaotische jaren heen. Van Jolande Sap kun je hetzelfde zeggen. Na de val van het laatste kabinet Balkenende steekt zij haar nek uit het helpt mee dat de politiemissie naar Kunduz door kan gaan. Het zelfde doet ze nog eens na weer een kabinetscrisis door mee te werken aan het Lenteakkoord, waardoor nieuwe chaos uitblijft.

Het zijn stuk voor stuk bevlogen mensen, die het aandurven om hun nek uit te steken, die een keuze maken in wat écht leven kan betekenen. Gelukkig kan de rij véél langer gemaakt worden. Mensen zijn het die respect verdienen. Om met Jezus te spreken, mensen om van te houden.

Er komt een welgesteld mens bij Jezus met de vraag: "Wat moet ik doen om deel te krijgen aan het eeuwige leven?" Voor onze helderheid: dat is geen vraag naar hoe kom ik in de hemel. Dat is een vraag die in de bijbel nauwelijks gesteld wordt. Eeuwig leven is Leven met de Eeuwige. Dat begint hier en nu, waar u nu bent. Ik geloof wel dat dat doorgaat na onze dood in de hemel, maar de nadruk ligt op het hier en nu. Leven met de Eeuwige is de omschrijving van écht, waarachtig leven.

"Wat moet ik doen om écht te leven?" Dat is een existentiële vraag die iedereen wel kent. Wat moet je doen om te leven? Waar komt het dan op aan? Wanneer is leven écht de moeite waard? Ik heb zojuist aan de kinderen verteld dat die vraag me bezig hield toen ik jaren geleden m'n zelf verdiende radio weggaf omdat ik het hebben ervan niet kon rijmen met al die armoede in de wereld. Om dezelfde reden werd ik vegetariër. En maakte ik de keuze van de theologiestudie om niet in de val te raken van te veel geld verdienen. U maakt allemaal wel van die keuzes in uw leven.

De vraag is dan wel: waar zit dan het kostbare in je leven? Jezus zegt daar iets over in de passage die vooraf gaat aan de vraag van de welgestelde man. Als de leerlingen kinderen willen weghouden bij Jezus, zegt Jezus tot hen: "Word als een kind", dat wil zeggen een klein kind dat nog onder de rokken van vader en moeder zit, een kind dat nog niets heeft gepresteerd, zich nog op niets kan beroemen, een kind dat afhankelijk is van de hand die het leidt. Kwetsbaar. Een kind dat zich moet toevertrouwen.

De volgende vraag is: Hoe doe je dat, toevertrouwen?

Dan verschijnt die welgestelde mens op het toneel. "Wat moet ik doen om écht, waardevol te leven?" Dat is een bijzondere vraag, want dat doet hij toch al. Vanaf z'n jonge jaren al houdt hij zich aan de geboden. Ze worden opgesomd. Dat is toch waardevol. Er komt een eerlijk, oprecht en betrouwbaar mens uit.

Waarom stelt hij die vraag naar het échte leven? Die mens is niet zoveel anders dan u of ik. Hij heeft een goed leven, laten we zeggen hij heeft een huis, een baan, een auto, een vrouw en kinderen, een boot. Ik denk dat hij het gevoel heeft dat hij iets mist. "Is dit het nu?" Hij ziet z'n leven onder ogen en zoekt naar diepgang. Zijn kracht is dat hij die vraag stelt naar het échte leven: hij opent zich en maakt zich kwetsbaar. Dát is het waardevolle. Er staat niet voor niets dat Jezus hem dan aankijkt en hem lief krijgt! Die mens durft zich kwetsbaar te maken in al z'n veiligheid van leven. "Ik doe al zoveel, wat moet ik nog meer?", vraagt hij. Dan zegt Jezus: "Verkoop dan alles wat je hebt, geef het aan de armen". Dan raakt die mens bedroefd, draait zich om en gaat heen.

Je bent iemand, je hebt een positie, een vriendenkring, werk, invloed. Moet je dat echt wegdoen? Moet je dat allemaal opgeven? Ik herinner mij een interview in de krant enige jaren geleden. Een begenadigd poppenspeler leeft al een half jaar in een bushokje ergens in de Betuwe. Alles heeft hij

opgegeven. Zijn theaterwerk, maar ook zijn vrouw en zijn vijf kinderen. Hij stelde de vraag naar het echte leven en stapte overal uit. Nu is hij gelukkig, nu heeft hij gevonden wat hij zocht. Er ging een rust van hem uit waar je jaloers op kon worden. Al lezend dacht ik aan zijn vrouw en kinderen. Wat zou er van hen zijn geworden, hoe moeten zij verder...

Bedroefd ging die mens heen. Ik dacht hoe kan dat nou? Jezus praat met iemand en dat gesprek mislukt: iemand voelt zich overvraagd en gaat bedroefd weg. Dat kan toch niet in de lichtkring van Jezus. Ik ging graven in de boeken naar het woord 'bedroefd' en kwam tot de ontdekking dat je ook kunt lezen 'beledigd'. Die man voelde zich beledigd, niet recht gedaan. Nog een andere betekenis kan: hij voelde zich in de war, geschokt. Wat Jezus tegen hem zei, schokte hem. Toen dacht ik aan de reclame, ik meen van een verzekeringsmaatschappij die ons van voor tot achter wil verzekeren, van een man die in de financiële problemen kwam. Zijn vrouw zei toen tegen hem: "Dan verkoop je toch de boot". Je ziet hem geschokt overeind vliegen. Toen dacht ik: dié intonatie hoor ik in de woorden van Jezus tot die welgestelde mens: "Dan verkoop je toch alles..." Het schokt hem, in de zin van het stemde hem tot nadenken, hij kwam tot inzicht. Een heilzame schok dus. Hij ging niet bedroefd naar huis, nee, hij ging met een totaal nieuw inzicht naar huis. Hij kreeg een sleutel aangereikt om zijn comfortabele leven te kunnen relativeren en er diepgang aan te geven.

Stel dat alles weg zou geven, helpt dat? Ik vraag het me af. Bovendien kun je dat maar één keer doen. Een andere zaak is, dé zaak: je kunt wel alles hebben, maar het zegt zo weinig. Want dat je alles hebt, en het valt weg: je werk, je gezondheid, je vriendschap, alles wat je zoveel zekerheid geeft in je leven. Stel dat dat wegvalt, wat hou je dan over? Wie ben je dan? Dat is een moeilijke vraag, maar eigenlijk gaat het daarover. Dan haalt Jezus een gezegde aan: "Het is voor een kameel makkelijker door het oog van de naald te gaan, dan dat een rijke het koninkrijk van God binnenkomt". Het oog van de naald is een klein deurtje in een grote poort. In oude boerderijen zie dat nog, een klein deurtje in de staldeur. Zo had de poort in de ommuurde stad van destijds zo'n deurtje voor mensen die na sluitingstijd nog naar binnen wilden. Daar kun je doorheen als je je bepakking aflegt, je eigen rugzak, en de paklast van je kameel. Pas dan kun je door dat deurtje.

De vraag is dus: wie ben je als je je bepakking aflegt. Wat gebeurt er met je als je aflegt wat jou gemaakt heeft tot wat je nu bent, de daden, je prestaties, je invloed, enz. Ben je dan nog iemand? Je kunt zomaar ziek worden, zomaar je baan verliezen, of je vrienden, of je kind. Het zijn allemaal dingen die er ontzettend veel toe doen. En toch zijn het dingen om ook te relativeren. Ik hoor Jezus zeggen: Als zo'n ramp zich aan je voordoet, je bent en je blijft tóch een waardevol mens. Niet voor niets staat er dat Jezus hem lief kreeg. Hij kreeg hem lief: dáár zit het begin van nieuw leven! Het is eigenlijk zo eenvoudig: dat je wat voorstelt, hangt niet af van de dingen die ons belangrijk maken. Nee, je bent al iemand, iemand die het waard om om lief te hebben.

Ik maakt het verhaal af waar de evangelist Marcus gestopt is. Die man gaat naar huis, niet bedroefd, maar geschokt, heilzaam geschokt. Thuisgekomen zegt hij tot z'n vrouw: "Wat ik nu toch beleefd heb. Ik legde aan Jezus de vraag van mijn leven voor: wat moet ik doen ..., en hij zei "Dat verkoop je toch alles ..." Toen keek hij mij aan en hij kreeg mij lief. Ik zag aan hem dat hij zei: "Ik heb je lief. Leef maar". Ik ga eens met mijn vriend Zacheüs praten, hoe we dat zullen doen, om met anderen te delen wat we hebben. We hebben zoveel ...

Misschien was het wel voor het eerst dat iemand tegen hem zei: "Ik heb je lief. Leef maar". Of misschien was het voor het eerst dat hij het hoorde. Dat hij er open voor stond.

Amen.